

Koostetta ajatuksista ja kehittämisehdotuksista turvallisuusalan perustutkinnon perusteiden uudistamistyöhön

Yhteenvedo on koottu ensimmäisen työpajan tuloksista ja työpajan jälkeen saadusta palautteesta.

Toiveita peruseriaatteista tutkinnossa:

- Työelämälähtöisyys kaikissa tutkinnon osissa ja selkeät työtehtäväkokonaisuudet. Vahvempaa työelämälähtöisyyttä tutkinnon osissa.
- Tutkinnon osien sovellettavuus eri ympäristöihin / kohteisiin / paikkoihin (esim. lentokentät, merenkulkuala, matkailu, sosiaali- ja terveysalan kohteet, harvaanasutut alueet pitkällä etäisyyksillä, kielivaatimukset).
- Aikuisille tai muille tutkinnon osan suorittajille selkeät mahdollisuudet työllistyä osatutkinnoilla.
- Oppisopimuksella tutkinnon suorittaminen mahdolliseksi.
- Alan ikärajoitusten huomioiminen nuorten kanssa, perustehtäviin pääsyyn vaadittavat tiedot / taidot opintojen alkuun ja haastavimpien kokonaisuuksien ajoitus opintojen loppuvaiheeseen.
- Turvallisuusalan perustutkinnon, ammattitutkinnon ja erikoisammattitutkinnon osaamisvaatimusten selkeä jako kasvavasti asteittain.
- Pääsykokeiden palauttaminen ympäri Suomea. Nuhteettomuuden varmistamista ennen opiskelupaikan vastaanottamista.

Osaamisvaatimusehdotuksia:

Opiskelijan tulee ymmärtää, että turvallisuus on kiinteä osa yrityksen muuta toimintaa.

Yhteiskunnan toiminta ja lainkäytön järjestys sekä sen toimijoiden valtuudet.

Laaja-alaiset perustiedot yksityisestä turvallisuusosalasta sekä eri sidosryhmistä, tehdä yhteistyötä eri viranomaisten kanssa. Yksityisen turvallisuusalan rooli ja viranomaiset tehtävät.

Elinkeinoelämän keskusliiton mukaiset yritysturvallisuuden osa-alueet.

Lainsäädäntö (LYTP) ja sen oikea soveltaminen työtehtävissä, oikeusprosessit. Turvallisuusalaa koskeva lainsäädäntö, sen enempää miettimättä. Muiden alojen osittainen lainsäädännöllinen tietämys, esim. sairaalaturvallisuudessa työskenteleviltä vaaditaan enemmän tietämystä muista laeista, mm. mielenterveyslaki, laki potilaan asemasta ja oikeudesta.

Kielitaito (jonkinlainen vieraan kielen osaaminen).

Perus- ja ihmisoikeudet.

Palvelutoiminta, asiakaspalvelu, puhetaidot, ongelmanratkaisukyky ja monen asian yhtäaikaista hallitsemista, esiintymis- ja vuorovaikutustaitoja, toimia ryhmässä ja itsenäisesti, erilaisten ihmisten kohtaaminen.

Kirjoittaa, lukea ja ymmärtää suomen kieltä.

Osata viestiä turvallisuusasioista työssä käytettävät raportit.

Uhkatilanteiden hallinta sekä siihen liittyvän jälkihoidon merkitys.

Hätätilanteissa toimiminen (kolaritilanteet, tulipalot, suuronnettomuudet, ensiapu ja hätäensiapu).

Palo- ja pelastusturvallisuuden perusteet, alkusammutustaidot.

Riskienhallinnan perusteet, erilaisten kohteiden tarkastustoimet.

Turvallisuus- ja pelastussuunnitelmat.

Työturvallisuuden perusteet (työturvallisuuskortti).

Perustaidot turvallisuustekniikasta, kiinteistön toiminnasta, turvatekniikan perustason suunnittelu ja käyttö ja niiden käytön opastus (rikosilmoitin, kulunvalvonta, kameravalvonta, paloilmamaisimet- ja keskukset), teknisten valvontalaitteiden käyttö, perustyökalujen käyttö.

Vartija- & JV-korttikoulutukset, perustaidot voimankäytöstä, välinekoulutukset (kaasusumutin+TKP) ja perusteet eri vartiointimuodoista (uusien vartiointimuotojen perusteet (drone yms), paikallisvartiointi, piirivartiointi, PRJV-tehtävät jne.).

Uutena terminä "turvallisuusjohtamisen" lisäksi on tuotava esiin sana "kyberturvallisuus", koska sitä se sisältyy kaikkeen turvallisuuteen ja jo nykyisin käsitellään osana yritysten turvallisuutta. 5G sekä IoT tulevat mullistamaan tämän aiheen osaamistarpeen, mistä johtuen se tulee jalkauttaa myös perustehtävissä toimiville. Ammatti vaatii nykyään myös erittäin paljon tietoteknisiä valmiuksia, 0365 ohjelmistot, tietoturvallisuus ym.

Käyttää eri hakukoneita materiaalin työstämisessä (finlex.fi, yms).

Suorittaa eri työharjoitteluita tutkinnon osien mukaisesti ja niihin kuuluvissa työtehtävissä.

Riittävän laaja ymmärrys turvallisuusalaista jatko-opintoja varten.

Erikoistuneempi osaaminen:

Toiminta viranomaisorganisaatioissa / julkisen sektorin turvallisuustehtävissä 15 osp.

Palo- ja pelastusturvallisuus.

Sammutus- ja pelastustekniikan osaamisvaatimukset (vs. TAT Sammutus- ja pelastustoiminta 50osp).
Perusteet esim. lähihoitajien jostain tutkinnonosasta (turva-auttajan tehtävät).

Perusmuotoisesti työnjohtamista (kohde-esimies ja vuoro-esimies) kenttätasolla.

Respassa työskentelyä, respan järjestelmien käyttöä, kokousjärjestelyjä jne.

Vankeinhoitoalan tutkinnonosa.

Tapahtumaturvallisuus 15 osp.

Järjestyksenvalvojan voimankäytön lisäkoulutus 5 osp.

Uhkatilanteisiin ja vartiointitoimintaan tai turvasuojaukseen.

Voimankäyttö, kriisitilanteet, uhkatilanteiden hallinta ja uhkatilanteisiin varautuminen.

Voimankäytön ja hätävarjelun perusteisiin pitäisi olla oma osa näyttö.

Esiintymis- ja vuorovaikutuskoulutusta.

Asiakaskohtaaminen (vuorovaikutustaidot, tunnehallinta, kehonkieli).

Psykologista lähestymistapaa asiakkaisiin.

Psykologinen osaaminen asiakastilanteissa ja itsetuntemus

Liiketoimintaa, taloutta ja juridiikkaa.

Vapaavalintaisiin opintoihin vaikka 5 osp (Liiketoiminta ja talous, syventävä lainsäädäntö).

Turvallisuusjohtamisen ymmärrys, koska sen osana toimitaan aina ja kaikkialla.

Eli viedään termi osaamistasolle työntekijältä odotettujen taitojen sekä ymmärryksen osalta.

Erilaisten kohteiden valvonta ja tarkastustoimet (mm. toimistot, virastot, sairaalat, hoitolaitokset, tuotantolaitokset).

Erilaisten tilaisuuksien turvallisuustoimien ennakkotarkastukset,

teknisten valvontalaitteiden käyttö, tietoturvallisuuden ylläpitoon liittyvä osaaminen,

kansainvälisyys eli kielitaito ja kulttuurien tuntemus, vakuutustoiminnan perusteiden hallinta.

Turvatekniikka sekä vanhusturva.

Sosiaali- ja terveystieteiden vartiointi tehtävät terveyskeskuksissa, sosiaalipuolella ja etenkin sairaalavartiointissa ovat oman erityisosaamisen vaativa tehtävä.

Kyberturvallisuus, joka on jo kaikkialla ja sen merkitys tulee kasvamaan mm. IoT:n sekä 5G:n myötä.
Perusteet kyberturvallisuudesta.
Kyberturvallisuuden-suuntautuminen
Tieto- ja kyberturvallisuustoiminta 15 osp (korvaksi tietoturvaluustoiminnan tutkinnon osan).

Tutkinnon muodostuminen:

Esim. Pakolliset tutkinnon osat 20 osp + 20 osp, valinnaiset tutkinnon osat 105 osp

Pakolliset tutkinnon osat:

Turvallisuusalan perustoiminta 15-25 osp
Turvallisuuden osa-alueet 15-20 osp

tai

Turvallisuusalan palvelutoiminta 15 osp (opintojen alkuvaiheeseen)
Turvallisuusalan viranomaiset ja yksityisen turvallisuusalan tuntemus, LYTP 15 osp (opintojen alkuvaiheeseen) (työtehtävä?)
Riskienhallinta ja turvallisuussuunnittelu 15 osp (opintojen loppuvaiheeseen)

Tärkeimpiä osaamisvaatimuksia turvallisuusalan palvelutoimintaan 15 osp:

- Monikulttuurisuus, kansainvälisyys, kielet
- Ihmisten kohtaaminen, sosiaaliset taidot, vuorovaikutustaidot, tiimi- ja yhteistyötaidot, asiakaspalvelutaidot, esiintymistaidot
- Viestintä- ja raportointitaidot
- Työelämätaidot
- Oman elämän tuntemus
- Ongelmanratkaisutaidot
- Työturvallisuus- ja työsuojeluosaaminen

Valinnaiset tutkinnon osat:

Vartiointitoiminta 30 osp
Pelastustoiminta 30 osp (ehdotettiin TAT sammutus- ja pelastustoiminta 50osp sisältöjä pelastustoimen suuntautumiseen)
Turvallisuustekninen toiminta 30 osp (korostettiin erityisesti verkko-osaamisen merkitystä, ehdotus sisällön siirtämisestä sähköalan tutkintoihin)

Vartiointin ja järjestyksenvalvonnan perustoiminta 15 osp
Turvallisuusalan asiakaspalvelu- ja palvelutehtävissä toimiminen 15 osp
Kiinteistötekniikka 15 osp
Tieto- ja kyberturvallisuustoiminta 15 osp (ehdotettiin jaettavaksi tietoturvaluustoimintaan ja kyberturvallisuustoimintaan 15 + 15 osp)
Kansainvälinen turvallisuustoiminta 15 osp
Uhkatilanteiden hallinta 15 osp (ehdotettiin jaettavaksi fyysiseen osaan ja ennakoivaan toimintaan / tilanteisiin varautumiseen 15 + 15 osp)
Turvatarkastustoiminta 15 osp
Turvajärjestelmien käyttö 15 osp
Tapahtumaturvillisuustoiminta 15 osp
Toiminta viranomaisorganisaatioissa / julkisen sektorin turvallisuustehtävissä 15 osp

Ehdotuksia uusista tutkinnon osista:

Kyberturvallisuuden perusteet 15 osp.
Vuorovaikutustaidot 10 osp (konfliktitilanteiden hallinta).
Viranomaiskielek/sanasto (ruotsi, englanti, viro, venäjä)
Turvallinen ajoneuvonhallintakurssi?
Drone- kuvauskohterin käyttö tapahtumavalvonnassa.
Vierailut eri viranomaiskohteisiin: Polamk, pelastusopisto, tulli, rajavartiolaitos, vankeinhoito.
Ensiapu koulutusta skenaariopohjaisesti (TECC, taktinen ensiapu), (häätä/kenttäensiapu turvallisuusalan töissä).
Toimiminen esimiehenä -opintojakso.
Kouluttamisen perusteet-opintojakso.

Hyödyllisiä aloja, joista voitaisiin sisällyttää tutkinnon osia:

Sähkö ja ICT
Matkailu
Hotelli ja ravintola
Kiinteistöhoito
Kaupalliset alat
Logistiikka
Lähihoitaja
Vankeinhoito

Ajatuksia tutkinnon ja ammatin nimikkeistä

Turvallisuusalan perustutkinto

Vartija
Palveluvartija
Järjestyksenvalvoja
Turvalaiteasentaja
Turvatarkastaja
Turvallisuusvalvoja
Turvallisuusneuvoja
Turvallisuuskonsultti
Turvallisuussuunnittelija
Turvallisuushenkilö
Turvallisuusalan osaaja

Työtehtäviä turvallisuusalan perustutkinnon suorittaville

putkavahti
määräaikainen vanginvartija

aliupseeri
yrityksen turvallisuusvastaava
yritysturvallisuuden perustehtävät

turvatarastaja
turvallisuussuunnittelija
kulunvalvonnan avainhallinnan pääkäyttäjä
julkisen sektorin turvallisuustehtävät
vahtimestari

virastomestari
valvomo-, vastaanotto-, neuvonta- ja opastustehtävissä
aulapalvelut
valvontatehtäviä liikuntatiloissa ja -alueilla

vaativampiin vartiointi- ja esimiestehtäviin
tapahtumajärjestyksenvalvojana
ravintolan järjestyksenvalvoja
PRJV-järjestyksenvalvoja
matkailualan työtehtäviä
turvallisuusvalvoja

turvasuojaus
turvallisuustekniikka
turvalaiteasentaja
turvallisuustekniikan asiantuntijana
lukitusliikkeen työntekijä
lukkoliikkeen asennustyöt
lukkoliikkeen asiakaspalvelutyöt
turvalaitemyyjä, lukkoliikkeissä myyjänä

pelastusalan työt, osaamisen ja pätevyyksien puitteissa
sammutinhuoltoliikkeessä myyjänä ja sammuttimien tarkastus ja huoltotoimet
kiinteistöjen ja tapahtumien riskien arviointia minkä jälkeen pelastussuunnitelmien teko

myyntiedustus

kiinteistö- ja jätahuoltoon liittyvät perustehtävät

kaikki laillinen liiketoiminta